

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

SEKRETARZ STANU
Aleksandra Gajewska

DPD-V.055.14.2024
Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

ZAWIADOMIENIE O SPOSOBIE ZAŁATWIENIA PETYCJI

Zgodnie z art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz.U. 2018 poz. 870), w związku z petycją w sprawie zmiany przepisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2024 r. poz. 177, dalej ustawa), uprzejmie informuję;

Zgodnie z art. 32 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2024 r. poz. 177, dalej ustawa) pieczę zastępczą organizuje powiat. Dodatkowo w świetle art. 180 pkt 2 ustawy, zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych należy do jego zadań własnych.

Przez pojęcie "organizuje" należy rozumieć w szczególności tworzenie odpowiedniej infrastruktury pieczy zastępczej. Powiat, w sytuacji gdy dziecko jest pozbawione opieki rodzicielskiej, musi podjąć stosowne działania w celu zapewnienia mu pieczy zastępczej zgodnie z przepisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. I mimo tego, że umieszczenie albo dalszy pobyt dzieci w pieczy zastępczej uzależnione są od decyzji sądu, to na powiecie ciąży odpowiedzialność za zapewnienie takiej organizacji pieczy zastępczej, aby była ona zgodna z przepisami ustawy, a tym samym dawała sądowi możliwość wydania postanowienia, które będzie zgodne z dobrem dziecka.

Powiat organizując pieczę zastępczą powinien zdecydowanie w pierwszej kolejności zapewnić odpowiednią do antycypowanych potrzeb liczbę miejsc w pieczy zastępczej

na terenie własnego powiatu. Każdorazowo zatem należy przy tym dokonać analizy liczby miejsc w stosunku do bieżącego i historycznego zapotrzebowania na miejsca w pieczy zastępczej na terenie powiatu. W sytuacji zauważenia potrzeby zabezpieczenia zwiększonej liczby dzieci w pieczy zastępczej, powiat powinien podjąć wymierne kroki mające na celu zabezpieczenie odpowiedniej liczby miejsc, w tym przede wszystkim w pieczy rodzinnej. Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej przewiduje różne możliwości zapewnienia dzieciom pieczy zastępczej. Oprócz tworzenia całkiem nowych form pieczy na terenie własnego powiatu, istnieje chociażby możliwość przekształcenia rodzin niezawodowych w zawodowe lub w rodzinne domy dziecka, utworzenia rodzin zastępczych zawodowych na terenie innego powiatu (art. 54 i 55 ustawy), czy utworzenia placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, do których nie znajdują zastosowania ograniczenia w tworzeniu wynikające z art. 106 ustawy.

Dodatkowo należy wskazać, iż w rękach powiatu leżą także narzędzia finansowe, które mogą ułatwić wypełnianie funkcji rodzinnej pieczy zastępczej, a efektywne korzystanie z nich może tym samym zmniejszyć ryzyko tzw. „odpływu rodzin zastępczych” z systemu. Są to m.in. różnego rodzaju świadczenia fakultatywne, możliwość podniesienia w drodze uchwał rady powiatu wysokości świadczeń dla rodzin zastępczych, ułatwienie w dostępie do świadczeń fakultatywnych, czy też podniesienie wysokości wynagrodzeń dla rodzin zastępczych zawodowych i prowadzących rodzinne domy dziecka.

Jednocześnie ostatnia nowelizacja ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która weszła w życie 1 lutego 2023 r., wprowadziła przepis gwarantujący coroczne przeznaczenie środków Funduszu Pracy w kwocie nie większej niż 40 mln zł na dofinansowanie zadań realizowanych przez powiaty z zakresu wspierania rodziny i pieczy zastępczej. Tym samym od razu w 2023 r. ustanowiono Rządowy program wsparcia powiatu w organizacji i tworzeniu rodzinnych form pieczy zastępczej. Na realizację Programu przeznaczono

środki Funduszu Pracy w wysokości do 40 000 000 zł. W ramach Programu powiaty mogły uzyskać środki na dofinansowanie wynagrodzeń wraz z pochodnymi od wynagrodzeń zawodowej rodziny zastępczej oraz prowadzącego rodzinny dom dziecka, przysługujących za 2023 r. W 2024 r. uruchomiony został rządowy program wsparcia powiatu w organizacji i tworzeniu rodzinnych form pieczy zastępczej – na realizację programu zabezpieczono 40 000 000 zł.

W opinii resortu rodziny, **niezwykle ważnym w rozwoju rodzinnych form pieczy zastępczej jest także zmiana podejścia do rodzin zastępczych i traktowanie ich nie jako klientów pomocy społecznej, czy też swoistego zasobu do wyeksploatowania, a jako partnera w realizacji zadania publicznego.**

Zmianie postaw społecznych wobec rodziny zastępczej oraz dostarczeniu wiedzy i zachęceniu Polaków do zaangażowania się w tworzenie rodzinnych form pieczy zastępczej miała m.in. służyć prowadzona w 2023 r. ogólnopolska kampania społeczna promująca rodzicielstwo zastępcze, której budżet wyniósł 2 475 000 zł.

Jednocześnie w związku z koniecznością dokonania przeglądu całego systemu związanego z pieczą zastępczą w dniu 29 lutego br. w siedzibie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej odbyło się pierwsze spotkanie konsultacyjne w tej sprawie, w którym udział wzięli przedstawiciele całego środowiska związanego z pieczą zastępczą w Polsce, w tym organizacje pozarządowe, samorządy lokalne i administracja rządowa.

Z inicjatywy Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej – dr Agnieszki Dziemianowicz-Bąk powołano pięć zespołów roboczych, które wypracowują rekomendacje rozwiązań dotyczących:

1. Rodzinnej pieczy zastępczej, w tym rodzicielstwa zawodowego
2. Wsparcia systemowego pieczy zastępczej oraz usamodzielniania pełnoletnich wychowanków
3. Instytucjonalnej pieczy zastępczej, w tym zmian funkcji placówek opiekuńczo-wychowawczych
4. Wsparcia dzieci najmłodszych i ze specjalnymi potrzebami umieszczonych w pieczy zastępczej
5. Promocji rodzicielstwa zastępczego.

Postulaty zgłaszane w czasie spotkań w dużej mierze pokrywają się z postulatami przedstawionymi w Państwie petycji. Liczę na to, że spotkania ww. zespołów umożliwią nie tylko zidentyfikowanie najważniejszych problemów w obszarze wspierania rodziny i pieczy zastępczej, ale też wskazanie możliwych ścieżek ich rozwiązania. Pozostałe zgłaszane przez Państwa uwagi Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej podda analizie w toku dalszych prac legislacyjnych.

Pouczenie

Zgodnie z art. 13 ust. 2 ustawy o petycjach, sposób załatwienia petycji nie może być przedmiotem skargi.

Z wyrazami szacunku

Aleksandra Gajewska

Sekretarz Stanu

/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/